

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Let XXIV. - Štev. 11 (793)

TRST - 14. julija 1972

50 lir

Andreotti, centrizem in slovenska manjšina

Razprava v zbornici se je že zaključila in Andreottijeva sredinska vlada je zbrala trhlo večino glasov. Sedaj čakamo iz dneva v dan rezultat glasovanja o zaupnici v senatu. Verjetno se bo tudi v tej veji parlamenta našla večina, čeprav še šibkejša od one v zbornici in s tem bo tudi dokončno ustoličena sredinska vlada, v kateri imajo KD in PLI glavno besedo.

Zdi se nam popolnoma pravilno, da ocenimo pomen te vlade tudi skozi besede, ki so bile izrečene v Montecitoriu. V mislih imamo ponudbo fašistov, preko Almiranteja in drugih, da bi v potrebi podprli posamezne zakonske osnutke in sklepe sredinske vlade.

Kaj naj to pomeni? Taktično potezo? Mislimo, da je golo dejstvo, da se MSI dejansko zrcali v tej vladi, saj uresničuje tak program, za katerega se je zavzemala med volilno kampanjo. Toda srž politične razprave ni v tem. Zbornica, poslanska mesta, pomenijo veliko a ne vse. To vedo najbolje delavci, ki bi misovske podpore tej vladi ne razumeli, še manj podprli. Zavračajo jo in storili bodo vse, da se čimprej zruši, vsekakor preden bi utegnili škodovati doseženi razvojni stopnji družbenega napredka. Ta napredek seveda ne gre pripisati tej ali oni vladni formuli, tem-

več predvsem gibanju množic, mladine, delavcev, študentov in žena, ki so s trdimi in vztrajnimi boji trgali iz rok buržoazije in njenega sistema posamezne uspehe in si s tem utrjevali vpliv in oblast v družbi.

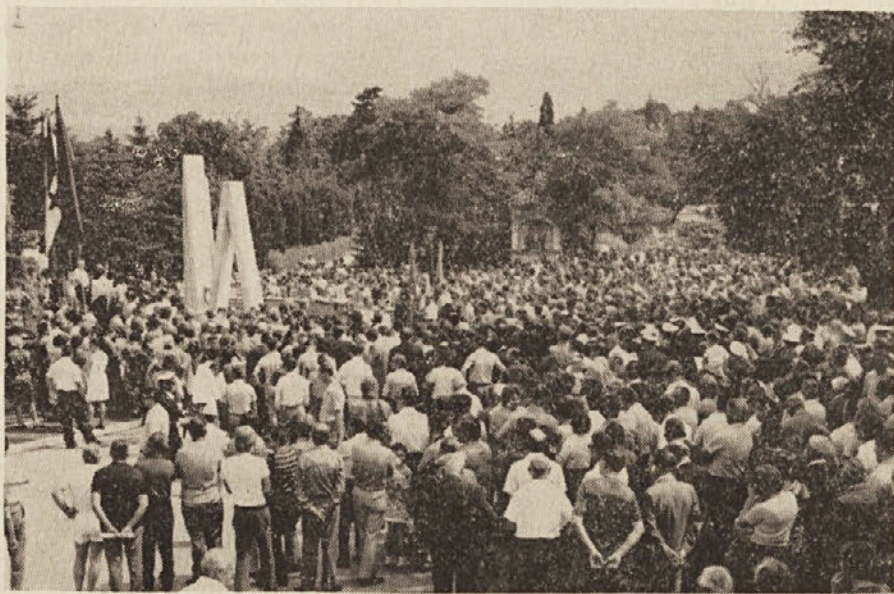
Zato pravimo, da je centristična vlada dejansko izziv naprednemu in demokratičnemu gibanju, veliki večini italijanskega prebivalstva. Tak izziv, da so ga ljudske množice sprejele in centristični vladi na-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Tov. Berlinguer v parlamentu o Slovencih

Iz govora partijskega sekretarja Enrica Berlinguerja na seji poslanske zbornice z dne 5. julija 1972, ob predstavitvi Andreottijeve centristične vlade:

«Poslanec Andreotti je ponovil obvezo glede priznanja pravic etničnih manjšin. Toda vi, posl. Andreotti, izrecno omenjate samo manjšino na Južnem Tirolskem, Za ostale se omejujete pri izjavi, da bo glede posebnih zakonov «ustaljeno prakso notranje politike označevalo pazljivo upoštevanje narodnih manjšin». V redu: mi smo te dni predložili, v obeh vejah parlamenta, posebni zakonski osnutek o pravicah, ki jih republiška ustava priznava slovenski manjšini v Furlaniji-Julijski krajini. Zato vabimo vse demokratične politične sile, naj končno dokažejo v praksi svojo voljo, da se reši vprašanje neke narodnostne skupine, Slovencev, ki jim je fašizem prizadel toliko gorja in so v veliki meri prispevali k osvobodilnemu boju».



V nedeljo so na Proseku odkrili s posebno svečanostjo spomenik 34 padlim domačinom, ki so žrtvovali svoja mlada življenja v NOB.

700 ur prostovoljnega dela, denarni prispevki vseh vaških družin in zavest, da je postavitve spomenika ne samo dolžnost do padlih, temveč tudi opomin nam in mladim rodovom: vse to simbolizira v svoji preprostosti kraški beli kamen v obliki Triglava, simbola upornosti slovenskega ljudstva, ki je tudi pri nas, kot malokje, s krvjo pisalo svojo zgodovino.

29., 30. in 31. julija
praznik Dela v Saležu

Andreotti, centrizem in slovenska manjšina

(Nadaljevanje s 1. strani)

povedale neizprosni in brezkompromisen boj. Mi se v tej vladi ne moremo enačiti z nikomer, ni ga elementa v vladnem programu, ki bi mu verjeli. Naš interes je, da vlada pade, in to čimprej.

Zanimivo je, kako se je v parlamentarno razpravo vpletlo tudi vprašanje manjšin. Ni res, da bi Andreotti bil kdovekaj občutljiv za vprašanja demokracije ali manjšin.

Kljub temu je Andreotti spregovoril o manjšinah. A ne o slovenski: o nemški na Južnem Tirolskem, ker potrebuje tudi skromno število petih poslancev in senatorjev SVP za svojo vlado. Snubil jih je, prejel njihovo podporo. V zameno pa je moral potrditi, da bo Italija še nadalje uresničevala določila paketa, glede katerega jo veže mednarodni sporazum znatno več kot sama politična volja.

Tudi tokrat, kot druge krat, je vprašanje slovenske manjšine postavila pred parlament KPI. Ne po naključju. Naši bralci dobro vedo, da je vprašanje slovenske narodne manjšine v celoti zaobseženo tudi v parlamentarnem programu KPI, ki ga je izdelal in odobril partijski kongres v Milanu. Te smernice so obvezujoče za vse partijske organe, kot je potrdil s svojim posegom sam generalni tajnik Komunistične partije Italije tov. Enrico Berlinguer. Opozoril je Andreottija na obstoj slovenske manjšine in naše zahteve načelno utemeljil.

Andreotti bi si raje ugriznil jezik, kot da je moral odvrniti Berlingueriu, da ustavno načelo o manjšinski zaščiti velja za vse, torej tudi za Slovence.

Kaj pa je sploh s tem povedal? Ni odkril Meseca, če je dejal, da so ustavna določila (tudi o zaščiti manjšin) splošna in za vse veljavna. Prav tako bi lahko povedal, da sonce sije za vse, brez razlike, ali da je zrak, ki ga dihamo, brezplaten.

Andreotti pa je stopil še dlje, s svojim molkom, oziroma polovičnimi priznanji. Imel je edinstveno priložnost, ko bi lahko vsaj ponovil znane besede svojega predhodnika, poslanca Emilia Colomba, delegaciji slovenske manjšine, ki ga je obiskala decembra lani. Colombo je bil tedaj tako splošen, da bi tudi Andreotti lahko pristal na nje-

gove splošne izjave. Tega ni storil, niti spomnil se ni, da bi se vprašanja slovenske manjšine lotil vsaj iz tega zornega kota. Ne more biti zgolj slučaj, pač pa plod politične izbire.

Skratka, za Andreottijevo in Malagodijsko centristično vlado so tudi Colombove izjave slovenski delegaciji... prenevarne.

Andreotti je celo prekosil samega sebe. Saj je pred volitvami v «zgodovinskih srečanjih» s predstavniki tržaške Slovenske skupnosti in goriške SDZ «potrdil Colombove obveze». Koliko velja beseda demokristjanskega politika, je sedaj na dlani!

Sedaj Slovenci vemo, kaj si lahko pričakujemo od te vlade, Zaman je taktiziranje in upanje, da bi se ven-

darle dalo kaj uresničiti, pa čeprav z odstopi ali kompromisi. Upamo, da podobne «centristične» težnje o «lojalnosti», ki jih opažamo med vrstami SDZ, Slovenske skupnosti in še druge, ne bodo pognale korenin. Slovenci bomo vedno terjali svoje pravice, od vsakogar. Toda hkrati vemo, da je v našem interesu, družbenem in nacionalnem, da to vlado, skupaj z italijansko levico in delavskim razredom čimprej zrušimo. Naši manjšinski interesi, ki so neločljivi od interesov slovenskega delovnega človeka za reforme in družbeni napredek, so del širšega toka, ki izhaja iz stališč delavskega gibanja, levice nasploh. To dokazuje tudi primer nove centristične vlade, morda še jasneje kot kdajkoli.

Ne gre nam za obnovitev kompromisnih ravnotežij leve sredine, temveč za resnični preobrat v italijanski politiki, ki naj zajame v zgodovinskih tokovih demokracije — pri komunistih, socialistih in katoličanih, moč za obnavljanje družbe. V tem okviru je tudi naša manjšinska perspektiva. St. S.

Izzivanje in propad ustaškega terorizma

Te dni je javnost sledila, predvsem preko skodoželjnega tiska, ki je skušal napihovati do skrajnosti, pustolovščini skupine 18 ustaških teroristov, ki so iz Avstrije prešli v Jugoslavijo in v zahodnem delu Bosne za kratek čas «igrali» gverilo. Ob prvem stiku s prebivalstvom in ljudsko milico je bila skupina razbita do zadnjega. S tem je bilo neumne pustolovščine konec.

Tisk v Jugoslaviji in resni tisk v svetu ni stvari dajal prevelike vrednosti, ker je tudi nima. Ustaški teroristi skušajo igrati na karto diverzije že celo povojno obdobje z več ali manj zločinskimi metodami. Morda jim tudi uspe priti v Jugoslavijo, saj so njene meje na stečaj odprte, vendar se to dogaja predvsem zato, ker jih podpirajo nekatere «atlantske» vlade in vojaški krogi na Zahodu. Vsaka taka pustolovščina pa je že od samega začetka obsojena na propad, saj teroristi ne uživajo podpore med prebivalstvom, ki jih mrzi. Brez posega ljudske milice in enot teritorialne obrambe bi tudi skupino ustašev v Bosni prebivalstvo enostavno «linčalo».

Vsiljuje se pa razmišljanje o načinu, kako je del desničarskega tiska skušal ustvariti videz, da se v Jugoslaviji ne-

kaj krha. Prazni upi in utvare ljudi, ki jim je neodvisna in socialistična Jugoslavija na poti!

Skrajni čas bi bil, da bi vsaj oblasti Italije, ki jo vendar vežejo deklarativno prijateljski odnosi s sosednjo republiko, onemogočile na svojem ozemlju kakršnokoli rovarjenje te skupine fašističnih zločincev. Ni verjetno tajnost, da so fašistični zločinci iz hrvatske povojne politične emigracije še posebej aktivni na našem ozemlju, v Trstu, kjer jih s tukajšnjimi fašisti veže 40-letno izročilo tesnega sodelovanja, pa čeprav ne javno. Spomnimo se samo poletja 1968, ko je v Rojanu eksplodiral ustaški avtomobil z razstrelivom in tudi drugih poskusov, da o skrivanju orožja in razstreliva ne govorimo. Tako, kot bi morala biti dolžnost policije, da raziskuje pojave neofašističnega terorizma domačega kova, bi moralo veljati tudi za ustaški terorizem, ki je v Evropi sporazumevanja in konference o varnosti, ne samo nesmisel, temveč le ostanek propadle hitlerjevske preteklosti, ki si ga laste nekatere znane zahodne varnostne službe.

Te službe pa nimajo z miroljubnimi težnjami evropskih ljudstev nič skupnega!

OB SKLEPU KONGRESOV PSIUP O VSTOPU V KPI

Naš tovariški pozdrav in ponos: krepki in utrjuje se enotnost delavskega razreda

Razprava, ki se je pričela v okviru socialproletarske stranke (PSIUP) takoj po objavi izidov 7. in 8. maja, se bliža h koncu, se pravi vsedravnemu kongresu, ki bo te dni v Rimu. Ob zaključku pokrajinskih kongresov te stranke vemo že za razmerje sil, ki so se opredelile za vstop v našo stranko. Teh je nad 70%, ali točneje: za vstop v KPI se je izreklo 76 pokrajinskih federacij PSIUP od skupnih 101, v Furlaniji-Juljski krajini pa so se izrekle za priključitev KPI vse štiri pokrajinske organizacije. V Trstu se je za KPI izreklo 2/3 vpisanih članov, med katerimi so vodilni tovariši, od pokrajinskega in deželneža tajnika PSIUP tov. Ezia Martoneja, do občinskega svetovalca tov. Fausta Monfalcona, nato Bruna Braida, sindikalisti CGIL Laurenti, Miniati in Rutigliano, slovenski član vodstva PSIUP tov. Vito Jercog.

V Gorici so se za vstop v KPI opredelili v razmerju 70%. Med temi pokrajinski tajnik PSIUP tov. Rinaldo Rizzi, namestnica tajnika Pitella, tovariš Zalateo in drugi občinski svetovalci.

V Vidmu je resolucija, ki predlaga vstop v KPI, prejela 62% glasov, druga pa, ki kljub različni motivaciji predlaga isto, pa 29%, kar skratka pomeni, da so se člani PSIUP v Furlaniji skoraj soglasno opredelili za KPI. V Pordenonu se je za vstop v KPI opredelilo 65% članov, med temi so najvidnejši predstavniki stranke v Pordenonu, kjer je — med drugim — PSIUP najmočnejša. Med temi je tov. Mario Bettoli, član CK PSIUP in deželni svetovalec, bivši deželni tajnik CGIL.

Neglede na zgovorni jezik številki in razmerij moramo poudariti politični pomen tega sklepa o pristopu v

našo partijo, ki je zajel veliko večino članov in voditeljev PSIUP v naši deželi (vsi pokrajinski tajniki, vsi trije deželni svetovalci, občinski svetovalci, večina sindikalistov). To predvsem v trenutku, ko se v zgrešeni luči rojeva Andreottijeva in Malagodijska centristična vlada in se industrijski kapitalisti zavzemajo za ločitev delavskega razreda v trenutku ko se le-ta pripravlja na močni sindikalni spopad za obnovitev delovnih pogodb. V tem trenutku vstopajo v našo partijo tovariši, ki nosijo s seboj pomembno izročilo bojev, žrtev in izkušenj. Izbira večine tovarišev iz PSIUP-a je izbira, ki pomeni nadaljevanje razrednega bo-

ja, krepitev enotnosti leveice za uspeh delavcev. Tovariši iz PSIUP-a vstopajo v našo partijo, da bi v KPI nadaljevali svoj boj. Mi jih pozdravljamo, s ponosom in občutkom, ki preveča pozdrav med tovariši.

KPI je danes, prej ko slej, najtrdnjša opora, hrbenica antifašističnega boja, privlačni pol levičarskih sil, ki se zavzemajo za mir, za demokracijo in socializem.

V naši deželi pomeni to okrepitev skupnega boja delavcev, slovenskih in italijanskih delavcev za prej omenjene cilje, ki so cilji velike večine slovenske narodne skupnosti v Italiji.

M. C.

O nujnosti množične ideološke vzgoje

Na zadnji seji federalnega komiteja KPI v Trstu je bila obširna diskusija o referatu, ki ga je imel tov. Spadaro, predsednik kulturno-ideološke komisije. Izbajajoč iz analize problemov, ki jih postavljajo partiji izidi državnozbornskih volitev se je tov. Spadaro v glavnem spustil v dve vrsti razmišljanj.

V prvem redu bi se morala partija podati v resno proučevanje razlogov, vzrokov in okoliščin, zaradi katerih ni bilo vidnejšega premika na levo in je konzervativna protiofenziva le dočakala kak uspeh na volilnem področju in glede usmeritve Krščanske demokracije na desno.

V drugem redu pa je treba točneje orisati linije, vsebine in načine naših pobud in naše politične akcije, spoznavajoč, da prav karakteristike političnih izidov in ravnotežja ter odnosi med političnimi silami, ki iz njih izhajajo, nas poučujejo o še večji važnosti iniciative in političnega boja, ali bolj rečeno, o potrebnem vzponu in pletu masovnega političnega gibanja.

Iz tega vidika je treba še natančneje določiti smeri in vsebino našega gledanja na sodobne probleme italijanske ekonomije in jasneje in obširneje podati, kateri so prioritetni cilji, ki jih mi postavljamo, in sicer: demokra-

tično ekonomsko načrtovanje, popolna zaposlenost, vprašanje Juga, problem agrarne reforme in industrializacije, porast ljudske potrošnje in izobraževanja itd.

Nadalje je potrebno težiti po še večjemu razvoju in poglobitvi idejno-političnih osnov naše socialistične perspektive. Linija partije mora postati še prepričljivejša, mora postati ideologija vseh množic; zato pa moramo še točneje očrtati bistvene poteze italijanske poti v socializem, kar se tiče demokratičnega okvira spremembe italijanske družbe in odnosa med narodno avtonomijo in internacionalizmom.

Komunistični partiji je zmerom potrebna intenzivna ideološka dejavnost; v sedanjem trenutku pa je toliko nujnejša glede na stopnjo razvoja, na kateri je delavski razred ne le naše dežele, temveč mednarodno delavsko gibanje, nič manj pa tudi glede na današnjo razvojno stopnjo marksizma samega. Marksizem ni dogma, ni katekizem, marveč napotilo za akcijo. Akcija delavskega razreda pa je danes na točki, ko mora ubrati nove poti, kakršnih v preteklosti ni bilo: če naj se razvija, mora začrtati te poti, predvideti, kako se bodo razvijale, in jih

(Nadaljevanje na 4. strani)

PRISPEVKI ZA DELO

V počastitev spomina tov. J. Periona riša Mirka Hrvatitca daruje družina Hrvatitč 10.000 lir za Delo.

V spomin pokojne Amalije Veglia darujejo družine Veglia, Kralj in Tavčar 5.000 lir za Delo.

V počastitev spomina padlih partizanov s Proseka-Kontovela daruje Pepi Starc 1.000 lir za Delo.

Marija Tavčar daruje 2.000 lir za Delo.

V spomin prijateljice Olge Kreševič daruje tov. Lina Sulli 5.000 lir za Delo.

V počastitev spomi na tov. J. Periona (ob prvi obletnici njegove smrti) daruje družina Mijot 5.000 lir za komunistični tisk.

Vsem se toplo zahvaljujemo.

Peticija proti vojaškim služnostim v naši deželi

Dežela Furlanija-Juljska krajina je ena izmed revnejših italijanskih pokrajin. Samo na dveh stvareh je zelo bogata: na izseljencih (nad 35.000 emigrantov) in na vojaških služnostih. Prav slednje so v precejšnji meri vzrok za množično emigracijo, katere ne bo mogoče zaustaviti, dokler se ne bo stanje izboljšalo ali dokončno rešilo.

Vojaške služnosti prekrivajo več kot polovico teritorija naše dežele, prizadenejo skupno 163 občin, nameščenih je 40 vojaških strelišč, vojašnic je nešteto, občasno vodijo vojaške manevre, ki nam skvarijo ceste in razorajo polja. In — ni jim zadostovalo! Voditelji pakta NATO so sklenili, da namestijo na Krasu, na naši zemlji, pas atomskih min, ki bodo grozile malo verjetnim «napadalcem» nekega malo verjetnega dne, obenem pa bodo stalno grozile nam in našim miroljubnim sosedom.

Kakšno škodo povzročajo vojaške služnosti je znana stvar: dovolj je, da se spomnimo kako je žalostno propadel načrt za gradnjo protosinhrotrona pri Doberdolu. Vojaške oblasti so postavile toliko zaprek, ovir in težav, vrgle so čimveč polen pod noge tistim, ki so se zavzemali za ta načrt, da je končno propadel. Tako je naša dežela izgubila eno izmed redkih možnosti, da

O nujnosti množične ideološke vzgoje

(Nadaljevanje s 3. strani)

utrčiti. To morajo danes doseči marksistične delavske partije.

Iz tega sledi, da je naša naloga doseči tako ideološko, politično in organizacijsko sposobnost, ki nam bo omogočila, da bomo našli svojo pot, ki jo narekujejo posebnosti, tradicije in razmere naše dežele, razvoja demokracije in boja za uresničitev najnaprednejših demokratičnih reform in za socializem. Te naloge pa ne bomo mogli rešiti, če ideološko delo partije ne bo postalo kolektivno, k temu pa bodo prispevali stari in novi partijski kadri; to pomeni, da se bomo v partiji morali začeti bolj učiti. In česa naj se učimo? Predvsem in najprej moramo proučevati našo temeljno ideologijo, politično doktrino delavskega razreda: marksizem-leninizem, ki nas je vodila vsa leta naše zgodovine in ki nas bo še usmerjala, da bomo hodili po pravi poti boja za demokracijo in socializem.

BORIS ISKRA

bi se vključila v mednarodni visokokvalificirani razvoj s pobudo svetovnega odmeva.

Doberdob in sosednje občine so prav tiste, ki občutijo na lastni koži največji pritisk vojaškega «monstruma», ki stalno terja žrtve, ne da bi nam dal kaj v zameno. Zato ni slučaj, da je nastal prav v Doberdolu enotni odbor proti vojaškim služnostim. Kakor tudi ni slučaj, da so se prav komunisti najbolj vztrajno zavzeli za odpravo vojaških služnosti in za preprečitev postavitve min na Krasu: saj so najbolj prizadeti ljudje prav delovni ljudje, kmetje proletarci. Zato smo predložili v rimskem parlamentu zakonski predlog, ki sta ga podpisala med drugimi poslanca Škerk in Lizzero. Zato smo posredovali pri predsedniku deželnega odbora Berzantiju zahtevo, naj se čimprej skliče konferenca za odpravo nesmiselnih in škodljivih vojaških služnosti.

Tudi v teh dneh je v teku akcija za nabiranje podpisov k peticiji deželne svetu. V nji se ugotavlja, da številna področja namenjena in podrejena vojaškim služnostim in načrt za atomske mine na Krasu nasprotujejo opevani vlogi «mostu» z Vzhodom, ki bi jo morala imeti naša dežela. Treba je, da deželni svet vzame v pretres sklicanje deželne konference, katere naj se udeležijo vse politične in družbene organizacije. Tako bo mogoče podpreti predloge v parlamentu za spremembo obstoječih zakonov in predpisov o vojaških služnostih. Poleg tega bo treba tudi vzpostaviti stike z dru-

gimi deželami, ki imajo podobne probleme.

Seveda bi bilo potrebno, da bi deželni svet razpravljal o peticiji in o vojaških služnostih čimprej. Čez nekaj dni pa se bodo zasedanja prekinila za poletni odmor in tako bo govor o tem vprašanju komaj septembra.

...septembra v deželnem svetu, dosti prej, že danes pa moramo razpravljati in se zavzeti v boju proti tej «mori», ki nas tlači vse, ker ne zadeva samo prizadetih kmetov ampak nas vse. Italijanska zunanja politika je izraz vdanosti ameriškemu atlantizmu, ki nas lahko postavi kadarkoli v vojno stanje s prijateljskimi državami in narodi in to sploh brez naše vednosti.

Spomino se, da so se odločili za namestitev atomskih min na Krasu v vojaških krogih NATO v Bruslju ne da bi nas vprašali za mnenje. Pravtako bi lahko nekega dne sklenili v Bruslju ali Washington — ne da bi nas vprašali — da morajo mine eksplodirati. In z minami ves Kras, vsa Furlanija-Juljska krajina, mi vsi.

Slovenski priimki in imena v izvorni obliki!

«Slovinci v Italiji zahtevamo, da se nam imena in priimki tiskajo v izvorni obliki tudi v telefonskem imeniku». Te in druge utemeljene zahteve je v pismu, ki je bilo naslovljeno predsedniku telefonske družbe SIP, postavilo 120 telefonskih naročnikov s Tržaškega in Goriškega.

Podpisniki omenjenega pisma med drugim poudarjajo, da imajo tudi kot pogodbeni koristniki telefonske službe enake pravice kakor ostali italijanski državljani. Poudarjajo tudi, da pravico do pisanja izvornih slovenskih imen in priimkov zagotavlja državni zakon št. 1065 - 201 z dne 23. junija 1966.

Dalje podpisniki omenjene vloge zahtevajo, naj se v izvorni obliki pišejo imena tistih krajev, kjer pretežno prebivajo Slovenci. Pri tem se sklicujejo na prakso, ki velja v bociški pokrajini, kakor tudi na obmejnih področjih v Jugoslaviji.



Na predvečer odkritja spomenika padlim borcem je bila na Proseku kulturna prireditev, katere se je udeležilo veliko številno hvaležnih domačinov in okoličanov.

ZMAGALA JE ENOTNOST KMETOV

Končno se je uresničila upravičena zahteva kmetov tržaške pokrajine. 29. junija so si kmetje izvolili upravni svet kmečke bolniške blagajne.

Bistvena zmaga kmetov je ta, da so si izvojevali pravico do demokratične izbire vodstva bolniške blagajne. Če pa smo komunisti v podporo te upravičene zahteve kmetov napeli vse sile, da bi se uveljavila pravica, je to le posledica naše trdne vere v demokracijo in v načela svobode.

Nikakor ni potrebno, da se slovenski desničarji razburjajo, če je že prišlo do volitev, pa tudi njih lekcije demokracije nam niso potrebne. Raje bi pokazali in povedali, kako so se sami zavzeli za odpravo totalitarnega in od zgoraj postavljenega dvanajstletnega komisarskega vodstva bolniške blagajne. Slovenska desnica, ki tako rada izrablja besedo demokracija, je mirno sprejemala stanje, ki je bilo v kmečki bolniški blagajni do volitev. Nič je ni pri tem motilo. Niti to ne, da od komisije pa do zadnjega uradnika, ni bilo v bolniški blagajni niti enega Slovenca. To nam še enkrat potrjuje, kako se slovenska nacionalistična desnica zavzema za narodnostne pravice slovenskega kmeta.

Za «Coldiretti» so izidi porazni

Sedaj se bodo skušali bahati, kako so s svojim političnim spletkarjenjem prisilili tukajšnjo «Associazione Coltivatori Diretti», sedaj tudi «Zvezo neposrednih obdelovalcev», k bistvenim spremembam. Pa ni tako. Ne, dragi gospodje! Do teh sprememb v tržaški «Coltivatori diretti» je prišlo, ker so jih kmetje prisilili k temu, ker se je vodstvo te organizacije zavedlo, da znajo naši volilci dobro ločiti ljuško od plevela, da znajo kaj je belo in kaj črno. Želeli pa bi, da bi te spremembe bile temeljite in ne da bi pomenile le prepleskano staro procelje.

Če pa imajo danes nekateri slovenski desničarski politikanti, ki nimajo nobenega opravka z neposrednim obdelovanjem zemlje, stolček v ul. Roma, 20, je to zasluga naše pravilne politike, zasluga političnega boja, ki so ga vodili tržaški kmetje. Ti gospodje tožijo, da se kmetje ukvarjajo s politiko. Bi

si morda želeli kmeta z upognjeno hrbtenico? Slovenski kmet je že dokazal, od kmečkih puntov pa do narodnoosvobodilne borbe, da se zna boriti za lastne pravice, da zna biti politik. To jasno izpričujejo tudi izidi volitev in zmaga liste št. 2, ki jo je predložila KMEČKA ZVEZA.

Za «Associazione Coltivatori Diretti» so bili izidi volitev porazni, kljub vsem naporom, ki jih je ta organizacija vložila, da bi si zagotovila zmago. Nič ni pomagalo, da so jim bile naklonjene vse oblasti, od varnostnih organov, pa do komisarja bolniške blagajne. Komisar jim je bil vedno na razpolago, bodisi pri uradnih prepisih za predložitev kandidatne liste, bodisi za podpisovanje pooblastil za volitve. Njihovi funkcionarji so ustrahovali in zmerjali kmete, tako da so jim tudi nekateri včlanjeni v njihovo organizacijo pokazali vrata. Prisilili so s silnim pritiskom kmeta iz Bazovice, da je umaknil že podpisano kandidaturu na listi Kmečke zveze, kljub temu, da je premišljeno sprejel kandidaturu, ker so se tako svobodno izrazili kmetje na sestanku v vasi. Še na dan volitev je funkcionar Coldiretti na volilnem sedežu v Trstu delal volilno propagando in skušal prisiliti kmete, da bi volili za njihovo listo, dokler ni bil prisiljen odnehati, ker so kmetje ogorčeno obsodili takšno protizakonito ravnanje.

Te volitve pa so bile važne zato, ker so skrajno nacionalistični in reakcionarni slovenski politikanti, ki so hoteli v sili in naglici, zakrpati potapljavajočo se barko iz ul. Roma, 20, pozabili na stari kmečki rek, da «sila kola lomi».

Volitve so pokazale, da so kmetje za avtonomnijo svoje organizacije

Upali so, da jim bodo naši kmetje verjeli in trumoma volili za «čistokrvne predstavnike slovenstva» v naši pokrajini, ki s kmetijstvom nimajo nobenega opravka in ki slovenstvo branijo tako, da odklanjajo sodelovanje z resnično demokratičnimi silami in podporniki naših upravičenih zahtev, medtem ko podpirajo in konkretno krepijo nacionalistične in šovinistične sile, delujejo proti slovenski manjšini v Italiji. Pozive takšnih voditeljev

tržaški slovensci ne poslušajo in to so dokazale tudi zadnje politične volitve, ko niso vsi tradicionalni volivci lipove vejice, kljub pozivom in pritiskom, volili za Krščansko demokracijo, ker so mnogi zavestno glasovali za Komunistično stranko. Ravno tako niso zalegli razni pozivi in izidi volitev za kmečko bolniško blagajno kažejo, da znajo kmetje pravilno glasovati.

Pot enotnosti

Volitve so tudi pokazale, da so kmetje za avtonomijo kmečkega gibanja. Utrdila se je še bolj zavest, da kmečka organizacija ne rabi nobenega pokroviteljstva in da ne zna biti rezervna četa nobene politične grupacije. Avtonomija pa ni izolacija, pomeni iskanje in napore, da bi se okrepila enotnost kmetov, v prizadevanju za uresničitev specifičnih problemov kmetov, ki hočejo sami odločati o lastni usodi ob odpori lastnih interesov.

Z zadovoljstvom pa tudi ugotavljamo, da ni še tako ostra volilna kampanja vnesla razdora med tržaškimi kmeti, ki enotno sodelujejo v raznih združenjih in združnih organizacijah. Vidimo, da tam, kjer kmetje sami odločajo, pazljivo čuvajo enotnost, in primer temu so Združenje rejcev, Zadruga mlekarstva, Kmetijska zadruga, Zadruga žitna hlev itd. Ta enotnost kmetov zagotavlja, da si bodo kmetje izbrali pot enotnosti tudi na sindikalnem področju.

Demokratizacija bolniške blagajne in temu sledeče spremembe v Coldiretti so le začetek bistvenih sprememb, ki jih kmetje zahtevajo v vseh strukturah, ki morajo služiti kmetom. Nujne so bistvene reforme socialne in zdravstvene službe. Potrebne so reforme, da se razbijejo strukture Federconsorzi in tukajšnjega Consorzio agrario, ki na vasi predstavljajo monopolistični kapitalizem. Ravno tako Trgovinska zbornica in Ustanova za razvoj kmetijstva (ERSA) morata postati organizma, ki naj delujeta v interesih kmetijstva in neposrednih obdelovalcev zemlje. Za uresničitev takšnih upravičenih zahtev našega podeželja pa je nujno potrebna čimbolj enotna borba vseh kmetov ob podpori vseh demokratov, ki so dovzetni za probleme delovnega človeka.

DUŠAN KODRIČ

Končno: municipalizacija SAP

Po dolgih letih bojev in prizadevanja potnikov, uslužbencev prevoznikega podjetja SAP in ostalih prebivalcev, je končno občinski svet v torek 11. julija soglasno odobril sklep o municipalizaciji sedmih prog, ki jih je upravljal Sergas.

Dogodek ocenjujemo komunisti, ki smo v tem boju odigrali važno, odločilno vlogo, zelo pozitivno.

Sklep koristi namreč osebju, ki se bo sedaj vključilo v stalež ACEGATA, in bo zato uživalo boljše delovne pogoje, kot mu jih je nudilo podjetje SAP. Koristi pa tudi, in še zlasti potnikom, ki so že naveličani slabih razmer, v katerih so bili dnevno prisiljeni potovati na službeno mesto, v šolo, po opravkih v središče mesta. Glej prenatrpane, pogostokrat stare in že več let neuporabne avtobuse; redke voznje z oddaljenimi vasm; visoke, nekontrolirane cene itd.

Temu vprašanju bi bila morala občina najti izhodišče že davno, že takrat, ko so predstavniki KPI v občinskem in drugih izvoljenih svetih opozarjali na potrebo po municipalizaciji, ko so prebivalci začeli pošiljati županu peticije, ko so se začele oglašati delegacije prizadetih potnikov pri občinskem odboru in ko so se začele gibati sindikalne organizacije.

Vendar se to ni zgodilo. Potrebno je bilo, da so prebivalci ponovno šli na ulico, da so se podali v povotki do občinske hiše, da so uslužbenci stavkali celih štirideset dni, da so stopili v

stavko delavci industrijskih obratov, da so se oglasili mladinci in dijaki. Šele takrat, pod silo tega enotnega, krepkega pritiska, ki ga je spremljala akcija komunističnih svetovalec, se je občinski odbor končno odločil.

Zdaj seveda stane municipalizacija mnogo, mnogo več, kakor pred nekaj leti!

Z odlašanjem se je dalo podjetju Sergas možnost, da si je nakopičilo še mnogo milijonov na račun prebivalcev-potnikov in z izkoriščanjem uslužbencev. A oškodovani so bili delavci, ki so izgubili leta boljših delovnih pogojev in plač. Oškodovani so bili potniki, ki so bili prisiljeni plačati visoke vsote za slabe storitve.

Sedaj se postavlja vprašanje ostalih prog, ki jih ravno tako upravljajo zasebniki. Postavlja se potreba po municipalizaciji podjetja «La Carsica» in drugih zasebnih podjetij. Potrebna je preureditev celotne mreže prevozov, da se zadovoljijo zahteve delavcev in dijakov ter da se pospeši prevozna služba; da se sestavi pokrajinski konzorcij, ki naj upravlja vse javne prevoze; da vlada in dežela posežeta v korist javnih prevoznih podjetij, da se zagotovijo brezplačni prevozi vsaj za delavce, dijake in upokojence.

Skratka, siliti je treba k splošni reformi javnih prevozov v naši pokrajini in deželi.

O teh vprašanjih je posegel v razpravo v občinskem svetu komunistični svetovalec Lino Crevatin, ki je postavil

vrsto stvarnih predlogov, med drugimi, naj se ugotovi kakšna je dejanska vrednost premičnin podjetja Sergas, naj se ugotovi kakšni so bili dejanski dobički, da ne bi občina nudila povračil, ki bi presejala resnično vrednost prog in premičnin (avtobusi, mehanični pripomočki in drugo). Tov. Crevatin je tudi zahteval, naj se posreduje za očuvanje pravic uslužbencev v odnosih s podjetjem, ne da bi za to bila dolžna skrbeti občinska uprava ali podjetje ACEGAT. Predlagal je še, naj se nudi dijakom v prihodnjem šolskem letu brezplačna vožnja.

Jasno je, torej, da je treba po prvem koraku storiti še mnogo drugih. Da se bodo stvari pravilno in pozitivno potekale naprej, je še nadalje potrebno, da se vodijo skupne akcije za dokončno rešitev celotnega vprašanja prevozov v pokrajini in deželi. Potrebno je, da se v to prizadevanje z večjo vnetostjo vključijo zainteresirane komponente tistih krajev, slovenskih vasi, rajonov, ki so s središčem mesta še vedno vezani z zasebnimi prevoznimi službami.

Festival DELA v Doberdolu

Prireditve bodo pri Doberdolskem jezeru

Petek, 21. julija:

ob 20. uri - tekmovanje v briškoli za bogate nagrade
od 21. ure dalje Ples. Igral bo ansambel KRAŠKI ODMEVI

Sobota, 22. julija:

Ples. Igral bo ANSAMBEL GALE. Nastopila bo tudi NEVIA RIGUTTO, pevka RTV Zagreb

Nedelja, 23. julija:

ob 19. uri kulturno-zabavno popoldne z nastopom ansambla KRAŠKI ODMEV. Na sporedu so tudi šaljive igre
ob 20. uri - javno zborovanje. Govorila bosta
STOJAN SPETIČ
član vodstva tržaške federacije KPI
in TULLIO PAIZA
tajnik goriške federacije KPI

Ponedeljek, 24. julija:

Zaključni večer s tekmovanjem v valčku. Igral bo ansambel KRAŠKI ODMEVI

Vse tri večere bo deloval buffet. Specialitete na žaru. V dopoldanskih urah bodo obiskovalce postregli s partizanskim golažem.

Vljudno vabljeni



Dne 2. julija je bil na Opčinah tradicionalni partizanski tabor, ki ga je priredila krajevna sekcija bivših borcev. Na sliki: Mladi kotalkarji, ki so sodelovali pri kulturno-zabavnem sporedu, so številne udeležence prijetno presenetili.

Korenita preosnova naj okrepi in izpopolni slovensko šolo

Verjetno je bil naslov maturitetne naloge o Gramsciju udarec za vse. Ne toliko za dijake, ki v veliki večini za njegov obstoj niso niti vedeli, temveč predvsem za tiste profesorje, ravnatelje in druge vzgojitelje, ki so ga načelno zavrgli skupaj z odporištvom.

Ob primeru Gramscijeve naloge, ki je skoraj nihče ni pisal, se vsiljuje krajše razmišljanje o vsebini naše šole, o nujnosti odkritega pogovora med vsemi družbenopolitičnimi silami v okviru naše manjšine in izven nje, za korenito šolsko reformo, ki naj zajame predvsem slovensko šolo, dvakrat teptano.

Vsiljuje se namreč misel, da so gospodje v ministrstvu, ki so sestavili naslove nalog, hoteli od dijakov odgovora na vsa neizrečena vprašanja. Zahtevali so dokaze zrelosti ob temi, glede katere je v šolskih letih do mature veljalo, da so «tabù».

Ob tem protislovju se je verjetno marsikdo zamislil. Tudi naši dijaki, in prepričani smo, da so svojo zrelost že dokazali v trenutku, ko so podvomili, ko so pomislili, ali je šola, skozi katero jih je vodila življenjska pot zares tako naša, zares vsebinsko «slovenska», ustrezno sodobna in smotrna.

Navada je, da se o slovenski šoli ne piše kritično, razen ob redkih izjemah. Za vsako kritiko te lahko slovenski Katon obtoži, da ji ruši temelje, da zavajaš otročad v italijansko šolo.

Pa ni res. Ne zavajamo otročadi v italijansko šolo, saj bi jih dejansko s pravili iz dežja pod kap. Vztra-

jamo: slovenski otrok mora v slovensko šolo! Tu pa sledi drugi del stavka, ki ga prevečkrat pozabimo: ...da se bo naučil slovensko. pa tudi zato, da bo kot srednješolec to šolo presnavljal, spreminjal, ji tudi oporekal. Dolžnost slovenskih staršev je ta, da svoje sinove in hčere vpišejo v slovensko šolo. Pa tudi ta, da so v tej šoli aktivni, da interese svojih otrok in skupnosti, kateri pripadajo, zagovarjajo na vse kriplje.

Skupnost kot taka, naša slovenska narodna skupnost, je prav tako globoko zainteresirana v zvezi z napovedano šolsko reformo. Premalokrat se zamislimo, ali so vse naše zahteve smotrne. Govorimo o takih in takih šolah, paralelkah in zavodih, pozabljamo pa, da se bomo na zadnji bojni črti.

Zato si upamo trditi, da je res pravilna politika izpopolnjevanja šolske strukture slovenske manjšine. Predvsem na teritorialni ravni: Slovcem v Benečiji mora država priznati pravico do šolanja v mate-

rinščini. Taka šola bi sama po sebi bila napredna, četudi bi v njej poučevali z za starelimi metodami. Istočasno pa moramo Slovenci načeti, v razpravah in političnih nastopih, vprašanje šolske reforme in odnosa, ki ga do te reforme ima naše šolstvo.

Več ali manj se nam že svita, da teži reforma k vzajemnemu pogojevanju in prepletanju tehničnega in humanističnega elementa v šoli, k ustavarjanju splošne višje srednje šole, ki naj dijaku da široko razprto kritično podlago, obenem pa mu — preko diferenciranih tečajev — nudi strokovno izobrazbo.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Umril je tovariš Mirko Hrvatič

Umril je tovariš Mirko Hrvatič. Pokopali so ga dne 30. junija v Ricmanjih. Pogreba se je udeležila velika množica. Na njegovi zadnji poti je pokojnika spremljala tudi godba iz Brega. V slovo mu je zapel moški zbor iz Ricmanj, tov. Mirko Kapelj pa je v imenu tovarišev in prijateljev izrekel sožalje žaljuči družini.

Tovariš Mirko Hrvatič je bil rojen v Puljah pri Ricmanjih, živel pa je v Šklednju. Izšel je iz številne družine. Izučil se je za električarja, kasneje pa je menjal poklic. Začel je delati skupaj z očetom, ki je bil zidar. Leta 1942 so ga poklicali v tako imenovani «Battaglione speciale», kjer je ostal do kapitulacije fašistične Italije. Leta 1943 se je vrnil domov in se vključil v NOB. Gradil je skrivališča in bunkerje za partizane. Zgradil je tudi ilegalno tiskarno pri Josipu Šturmanu (blizu Domja). Tiskarna je delovala do 14. maja 1944, ko so ob šestih zjutraj na Mirkov dom prišli zloglasni Colottijevci v družbi neke izdajalke, ki je vedela kje se tiskarna nahaja. Mirka so pretepali in ga nato pahnili na tovarnjak skupaj z očetom, bratom in sestro ter odpeljali proti mestu. Tovornjaku je sledil črn avtomobil, v katerem so se peljali nekateri fašisti (ostali so na Mirkovem domu ropali ter popivali do večera). Pri «Daciji» je črni avtomobil prehitel tovarnjak ter ga ustavil. (Fašisti so preiskali skupino mimoidočih žena). Tedaj je Mirko skočil iz tovarnjaka ter se skrnil v obcestni jarek. Fašisti tega niso opazili. Kmalu so se fašisti vrnili v Ricmanje ter iskali pobeglega Mirka. Ugrabili so še nekaj domačinov in jih odpeljali v zapore, in jih nato odvedli v nemška taborišča, od koder se je malokateri vrnil. Od ožjih Mirkovih sorodnikov se je vrnil samo brat Josip (bil je v Dachawu).

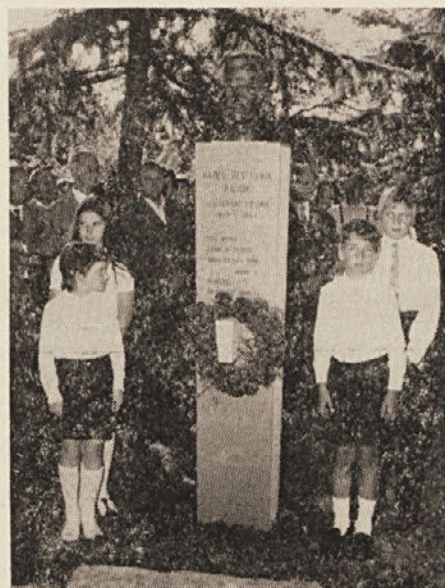
Tiskarne fašisti niso odkrili in naslednjo noč je bila premeščena v Gabrovico.

Mirko je nadaljeval z ilegalnim delom do osvoboditve. Po osvoboditvi je zgradil spomenik padlim borcem v Ricmanjih (leta 1945) in pri Domju (leta 1952).

Tovariš Mirko je bil prepričan antifašist, demokrat, pravi tovariš. Že mlad se je pridružil godbi v Ricmanjih, pri kateri je sodeloval do leta 1960. Vselej je z veliko vnamo spremljal delo tudi na prosvetnem področju.

Tovariša Mirka Hrvatiča bomo ohranili v trajnem spominu. Naj mu bo lahka domača gruda.

Vsem žaljučim svojem izražamo globoko sožalje.



Ob poimenovanju gropajsko-padriške šole je bila izredno uspela kulturna prireditev, pri kateri so poleg sedanjih učencev tamkajšnje šole sodelovali tudi številni bivši učenci.

V soboto, 18. t.m. ob 21. uri bo v Kulturnem domu v Trstu koncert pevskega zbora «Airdrie Scottish senior chor» in nastop folklorne skupine «Airdrie Scottish Country dancers» iz škotskega mesteca Airdrie pri Glasgowu.

Prireditev v Kulturnem domu organizira pevski zbor Vasilij Mirk s Proseka Kontovela, ki je skupaj z nogometnim klubom Primorje s Proseka gostitelj prijateljev iz Škotske.

V soboto, nedeljo in ponedeljek Vsi na festival «DELA» v Dolini



Folklorna skupina BRODOGRADITELJ z Reke.

Sobota, 15. julija:

ob 19. uri - otvoritev
ob 21. uri - koncert GODBE IZ
BREGA in moškega pevskega
zboru FRAN VENTURINI IZ
DOMJA

Nedelja, 16. julija:

ob 18. uri - koncert GODBE IZ
RICMANJ
ob 19. uri - shod. Govorila bo
sta poslanca ALBIN ŠKERK
in EMANUELE MACALUSO
član osrednjega vodstva KPI
predsedoval bo dolinski župan
in deželni svetovalec DUŠAN
LOVRIHA

ob 20.30. - nastop folklorne sku-
pine BRODOGRADITELJ
z Reke

Skupina bo izvajala pesmi in
plese jugoslovanskih narodov.

Ponedeljek, 17. julija:

ob 21. uri - koncert moškega
pevskega zboru VALENTIN
VODNIK IZ DOLINE

Kulturni program prireja krožek
Pinko Tomažič iz Trsta.

Vse tri večere ples. Igral bo AN-
SAMBEL KRAS

Točili bodo domače vino

Vljudno vabljeni

«Vae victis!»

Stara vaška modrost nas uči: Ne prodajaj mačka v žaklju, ne delaj računov brez krčmarja.

Možje iz SSL, ki so vstopili v novo kmečko organizacijo Coldiretti, se na kmete očitno niso spoznali, če jim ta modrost ni pomenila toliko kot je črnega pod nohtom.

Zato so svojim gospodarjem (v mislih imamo demokristjane starega in novega kova) verjetno obljubili slovenske kmete na pladnju s peteršiljem: KD naj bi jih pohrustala v enem zalogaju.

V zameno bi si razdelili drobtinice oblasti, kot mesta na RAI, profesorski naslov ali kariero v banki.

Vemo, kako so se Legiša, Terčon in Comp. bridko ušтели. Kot smo jim škodoželjno že napovedali, je njihov sen šel po vodi, kmečka blagajna, kot center oblasti, pa ostane v kmečkih rokah.

Te dni so po Krasu vinske razstave in podobni prazniki. Povsod slišiš le zadovoljstvo, trkanje kozarcev, zavest, da je zmaga v boju za kmečko blagajno zgodovinskega značaja. Na račun bonomijancev zadnje ure pa le kratke in bridke, nebodijhtreba.

Delamo jim krivico. Niso slabi. Pomislite samo na stališče, ki nam ga sporočajo preko «Katoliškega glasa». Zapisali so, da niso bile te volitve demokratične, pred tem pa celo, da ni demokratično predstaviti listo «9 za 11».

Dr. Legiša, kaj naj to pomeni? Se mar odpovedujete mestu, ki vam ga je milostno podaril slovenski kmet v tolažbo? Nikarte. Kmetje vas potrebujejo za pričo. Oni bodo odločali, vi se pa boste učili, kako je treba. Saj nikoli ne veš, kaj te v življenju čaka.

Z našimi kmeti v upravnem svetu bolniške blagajne vam bo lahko, saj so strpni. Ne vemo pa, kako je (ali bo) reagiral Bonomi, ki je znan po svojem grobem in jeznoritem značaju. D'Alessandra je verjetno že brcnil v senčno stran, ko se je poklapan vrnil v Rim.

Bonomi ne odpušča. Zapravili so mu, si misli, zadnjo bolniško blagajno v Italiji. In če je fatalist, kot sumimo, verjetno čuti v tem začetek konca.

Kaj se bo zgodilo novopečenim bonomijancem? Ne vemo. Baže se rajska vrata zapirajo, perspektive karier krčijo...

In (prof.) Antek Terčon?

Glej, tega pa bi res lahko Bonomi kam brcnil.

Tako je pač pravilo: Gorje premaganim!

Črt

Preosnova šole

(Nadaljevanje s 7. strani)

Vemo, da se strokovna izobrazba v šoli lahko samo grobo oblikuje, za izpopolnitev pa poskrbi urad ali tri-letka in dva nadaljnja diferencirana tečaja. Metoda poučevanja, oziroma učenje, naj bi bila kritično-spoznavna, skupinsko-seminarska, ne nocionistična...

V tem okviru je prav, da si Slovenci postavimo še zadnje in morda najvažnejše vprašanje o funkcionalnosti naše šole. Komu služi, taka kot je? Prvi odgovor, ki se demagoško vsiljuje («skupnosti, vendar») je verjetno presplošen. Analiza o osipu v slovenski šoli, ki so jo pripravili tovariši okoli lista «Matija Gubec», jasno dokazuje, da se v naši šoli, zaradi načina poučevanja, predvsem pa zaradi vsebinske strukture pouka v «obvezni osemletki», oblikuje sloj izobražencev in uradnikov, vsekakor v veliki večini potencialno podrejene sloje, tako, kot osip izmeče iz šole (ali predaja italijanski šoli) socialno najbolj ogrožene sloje mladine, ki je nato prepuščena asimilaciji ali gospodarskemu zapostavljanju.

Razgovor o funkcionalnosti slovenske šole se prične o tem, kakšna naj bo, da bo slovensko manjšinsko skupnost krepila v notranjosti, da ne bo niti en otrok izgubljen ali zavržen. Pomeni pa tudi razgovor o vsebini njenih programov, načinu pouka, zamenjavi kadrov. Šola bi morala biti, če naj bo naša, slovenska in manjšinska, globoko antifašistična, zasidrana v zgodovini slovenskega naroda, do zadnjih konsekvenc. V to zgodovino, da bo jasno, spadajo Bidovec in Tomažič pri nas, prav tako kot Kidrič in Kardelj na splošno.

Kdaj bodo naši dijaki pisali maturitetno nalogo iz Kardelja?

PREGLED SLOVENSKEGA TISKA V ITALIJI

Radio Trst A je uvedel oddajo z naslovom «Pregled slovenskega tiska v Italiji». Oddaja je na sporedu ob ponedeljskih od 14.30 do 14.45.

DELO

glasilo KPI za slovensko
narodno manjšino
Direktor Marija Bernetič
Ureja uredniški odbor
Odgovorni urednik
Anton Mirko Kapelj
Uredništvo in uprava:
Trst — Ul. Capitolina 3
Dopisništvo v Gorici:
Ul. Locchi 2
Letna naročnina 1.000 lir
Poštni tekoči račun:
Trst 11/7000
Tisk: Tip. Riva - Trst
Ulica Torrebiana, 12